

Posudek bakalářské práce

autor práce: **Jan Kvapil** (sociologie a sociální politika, ISS FSV UK)

název práce: **Důvody nízkého zastoupení žen-studentek na technicky zaměřených vysokých školách.**

Stručná charakteristika práce a tématu

Jan Kvapil se ve své práci zabývá tématem žen na technických vysokoškolských oborech, kde je hlavní problematikou genderová nepřislusnost žen v maskulinním prostředí. Na tuto oblast se dívá skrze vyprávění čtyř dívek/informantek, ve kterých ony reflektují svou motivaci k výběru takové školy, reflektují samotnou volbu, vliv rodiny, střední školy, vrstevníků, celkově svého okolí, také okrajově to, jak se cítí na škole, v prostředí, které je stereotypně považováno za jim nepatřičné. Téma je zajímavé, svou dimenzí socializace, vzdělávání a genderových aspektů aktuální. A to také proto, že sami představitelé technických vysokých škol reflektují nízký podíl dívek, či dokonce absenci za nezdravý, na západ od našich hranic fungují motivační programy pro to, aby dívky volily (také) technické obory.

Zhodnocení práce

Práce je logicky strukturovaná, obsahuje relevantní teoretické poznatky, které autor explicitně rámuje do oblasti genderových studií, v jejichž mantinelech se i po celou práci v zásadě pohybuje. Analytická část má jisté nedostatky, přesto přináší srozumitelné, přehledné, přiměřené a logicky strukturované poznatky. Trochu je problematické, že obsah práce ne zcela odpovídá názvu, který by bylo bývalo vhodné přeformulovat.

Konkrétně mám k práci tyto poznámky:

- u kapitol 1.2.4, ale především 1.2.5 a 1.2.6 chybí český kontext, který je možné dohledat z dat VÚP, také z textu, který publikovaly Jarkovská s Liškovou,
- výsledky Sender a Hall (na str. 16) platí nejen pro vysokoškolskou praxi, ale i pro genderovanost chování na středních školách,
- autor, řekněme, neohrabaně cituje – na některých místech by bylo vhodné spíše výroky parafrázovat, někdy rozbíjejí plynulost textu, také je lépe graficky upravit
- používání slova „slečna“ považuji za genderově nekorektní, jelikož takové označení odkazuje k tomu, že jde o „volné“/nevdané ženy, navíc etymologicky k jejich sličnosti/kráse, autor měl spíše používat „ženy“, „dívký“, „informantky“ či „komunikační partnerky“,
- také bych opatrně pracoval se slovem „přirozené“, které odkazuje k biologicky přirozenému – vrozenému, ale takto to autor nemíní, často to znamená „samozřejmě“, nebo „automaticky“.

Autor v zásadě správně cituje a používá zdroje. Nedostatečné zdrojování je v část 1.2.3, v seznamu literatury je práce, která v textu citována není (Linková, Červinková).

Největší nedostatky má práce po jazykové stránce místy je stylisticky neobratná, uchyluje se k vyprávěcímu stylu (který je ale z části záměr autora), špatné je používání zájmena „jí“ a „ji“, početné jsou typografické nepřesnosti (88 procent = 88 % nikoli 88% (to znamená 88procentní); mezery před dvojtečkami, tečkami atp., špatné používání uvozovek u přímé řeči).

Jan Kvapil se pustil do tématu, které jej zajímalo mimo jiné pro to, že sám studoval střední technickou školu, po které se rozhodl pro studium humanitní, a jeho sestra je absolventkou technické vysoké školy. Během práce se významně potýkal především se dvěma problémy – kvalitativní metodologií, a tím, jak se dobrat odpovědí na otázky, které si pokládal (a které jsem mu v kontextu tohoto tématu

pokládal já), tak aby odpovědi získané kvalitativními rozhovory měly nějakou váhu, důležitost atp., bakalářská práce byla pro Jana Kvapila prvním zpracováním kvalitativních rozhovorů vůbec. Druhým problémem bylo samotné téma, jelikož zjistil, po prvním rozhovoru, že odpovědi první informatiky nejsou nijak objevené, jak čekal, a že k zajímavým zjištěním se musí dostat proniknutím do hloubky (což souvisí s prvním problémem). Měl tedy pochybnosti, jestli vůbec má takové téma cenu analyzovat, jestli jeho práce vůbec přinese něco důležitého, relevantního a zajímavého.

Dokončení práce mu nakonec trvalo skoro čtyři roky. Sebekriticky musím také poznamenat, že především ve finální fázi dokončování práce jsem neměl možnost věnovat autorovi a této bakalářské práci tak, jak by asi zasloužila. Přesto, podle mého soudu má práce, přes závažné formální nedostatky, způsobené dopisováním na poslední chvíli, významné kvality. V zásadě by mohla být vnímána jako zajímavá a dobrá pilotáž k případnému dotazníkovému šetření vzdělávacích rozhodnutí studentek technických oborů, nebo k dalším výzkumům v oblasti genderovanosti vzdělávacích trajektorií, genderové segregace školních oborů a socializace. Všeobecně je možné říci, že práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci.

Stanovisko

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku mezi velmi dobře a dobře vzhledem k formálním chybám. Při obhajobě by se autor mohl vyjádřit k souvislosti názvu práce a výsledků výzkumu – jaké implikace z výsledků vyvozuje vzhledem k názvu práce.

V Praze dne 7. 6. 2010

Mgr. Zdeněk Sloboda